

De Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022

De gezondheid van inwoners van 18 jaar en ouder
in Nederland in beeld

De Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen is een landelijk vragenlijstonderzoek naar de gezondheid, het welzijn en de leefgewoonten onder inwoners van 18 jaar en ouder in Nederland. GGD'en voeren dit onderzoek elke vier jaar uit, samen met het RIVM, CBS en GGD GHOR Nederland. Dat doen zij in opdracht van Nederland. Gemeenten zijn verplicht iedere vier jaar de gezondheidssituatie van inwoners in kaart te brengen.

Bij rampen en crises is het extra belangrijk om de gezondheidssituatie te volgen. De coronapandemie is daar een voorbeeld van. In het najaar van 2022 is er een extra meting uitgevoerd: de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Deze meting volgde twee jaar na de laatste meting in 2020 en vier maanden na afschaffing van de laatste coronamaatregel.

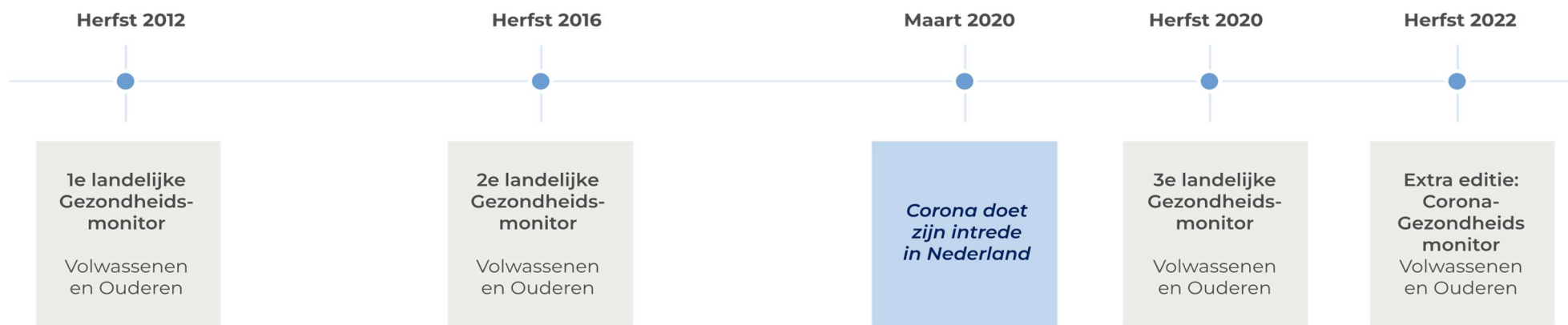
In heel Nederland werden ruim een miljoen mensen uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen; 34% van hen deed mee. De resultaten van het onderzoek vormen een belangrijke basis voor de invulling en ontwikkeling van het lokale gezondheidsbeleid. Zo kan bijvoorbeeld blijken dat er meer hulp nodig is voor bepaalde groepen inwoners of dat er extra voorzieningen nodig zijn in een bepaald gebied.

Netwerk GOR (Gezondheidsonderzoek bij Rampen)

De GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 uit in het kader van de Integrale Gezondheidsmonitor COVID-19. Hierbij wordt samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, samen het [Netwerk GOR](#).

Het onderzoek is bedoeld om de fysieke en mentale gezondheidseffecten als gevolg van de coronapandemie onder de Nederlandse bevolking inzichtelijk te maken.

ZonMw is namens het ministerie van VWS opdrachtgever van de monitor.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Algemene gezondheid	5
Gezondheidsklachten tijdens de coronapandemie.....	6
Gevolgen coronaperiode	7
Overgewicht, bewegen en sporten	8
Alcoholgebruik en roken	9
Mentale gezondheid	10
Stress en veerkracht	11
Eenzaamheid en emotionele steun.....	12
Mantelzorg of vrijwilligerswerk	13
Inkomen en rondkomen	14
Achtergrond-kenmerken.....	15
Kernboodschappen	16

Leeswijzer

Dit rapport beschrijft de belangrijkste resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 voor Nederland. Het rapport is opgedeeld in verschillende thema's. Per thema wordt beschreven hoe de situatie in 2022 was in Nederland. Waar mogelijk en relevant wordt ook beschreven hoe de situatie zich heeft ontwikkeld over de tijd en of er verschillen zijn tussen groepen inwoners.

Een volledig overzicht van de resultaten is terug te vinden op [RIVM Statline](#) en [VZinfo](#).

- Alle resultaten in deze rapportage zijn afgerond op hele percentages. Daardoor kan het voorkomen dat percentages niet optellen tot het totaal.
- Verschillen over de tijd (in jaren), tussen groepen en gebieden worden aangemerkt als 'verschil' als de tijd, groepen en gebieden minstens **3** procentpunten van elkaar verschillen.

Meer informatie over hoe het onderzoek is uitgevoerd, is te vinden op de website van [Monitorgezondheid](#). Daar is ook een inblikexemplaar te vinden van de vragenlijst.

- De doelgroep van het onderzoek zijn personen van 18 jaar en ouder in Nederland wonen. Het CBS selecteert willekeurig personen uit de Basisregistratie Personen (BRP) die worden uitgenodigd voor deelname aan de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Dit noemen we een steekproef. De geselecteerde personen vormen samen een doorsnee van de Nederlandse bevolking.
- Om de resultaten zo representatief mogelijk te laten zijn voor de inwoners van Nederland, zijn de resultaten gewogen. Dit houdt in dat meer gewicht is gegeven aan de antwoorden van groepen inwoners die verhoudingsgewijs weinig meededen aan het onderzoek. Er is minder gewicht gegeven aan de antwoorden van groepen inwoners die verhoudingsgewijs vaker meededen aan het onderzoek.
- Om de betrouwbaarheid van de resultaten en de privacy van de respondenten te waarborgen, worden resultaten alleen getoond als een minimum van **50** respondenten de vraag heeft ingevuld. Indien de aantallen te laag zijn, wordt een x getoond in plaats van de resultaten.

Algemene gezondheid

Gezondheidsbeleving

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van lichamelijke klachten. De gezondheidsbeleving is daarom een belangrijke maat om de algemene gezondheid te meten onder de bevolking. Mensen kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren.

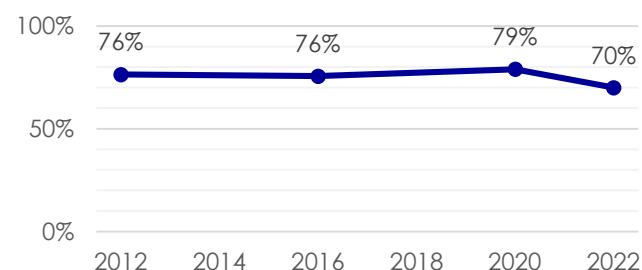
Langdurige ziekten en aandoeningen

Met name op latere leeftijd krijgen mensen te maken met langdurige ziekten of aandoeningen. Denk hierbij aan hart- en vaatziekten, diabetes, kanker en artrose. Met de toenemende vergrijzing neemt ook het aantal mensen met een langdurige ziekte of aandoening toe. Voorkomen van ziekten en aandoeningen is van belang voor een goede kwaliteit van leven en het verminderen van het zorggebruik.

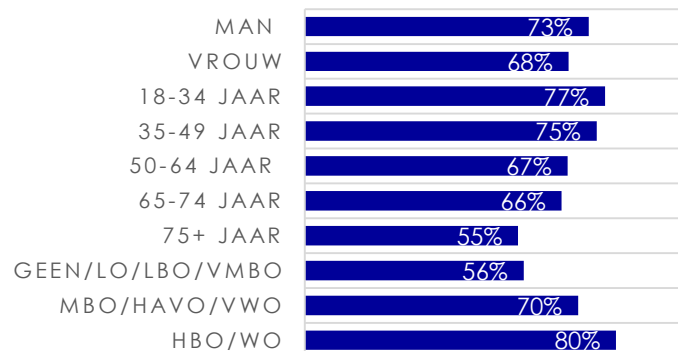
Gezondheidsbeleving

In Nederland ervaart **70%** van de inwoners van 18 jaar en ouder de eigen gezondheid als (zeer) goed. De ervaren gezondheid is gedaald ten opzichte van 2020. Let wel, in het eerste coronajaar werd de gezondheid juist vaker als (zeer) goed ervaren dan in de jaren ervoor. Mannen, 18-34-jarigen en inwoners met een hbo of wo opleiding ervaren hun gezondheid het vaakst als (zeer) goed.

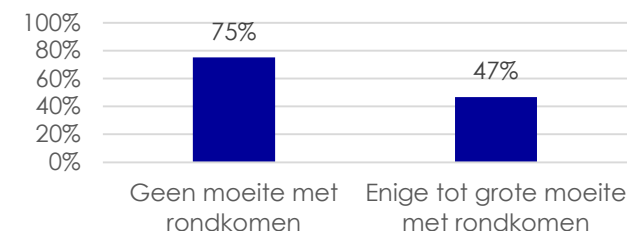
Ervaart gezondheid als (zeer) goed

Ervaart gezondheid als (zeer) goed

Ervaart gezondheid als (zeer) goed

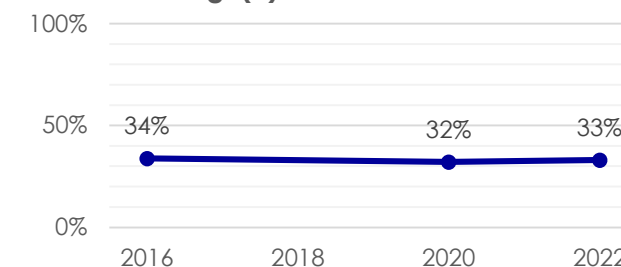

Langdurige ziekten en aandoeningen

Het percentage met een langdurige ziekte of aandoening is ten opzichte van 2020 vrijwel gelijk gebleven.

Langdurige ziekte(n) of aandoeninge(n)

Niet iedereen met een langdurige ziekte of aandoening heeft hier ook daadwerkelijk last van. Het is belangrijk om te kijken naar het aandeel mensen dat beperkt is in het dagelijks leven door de gezondheid. In Nederland is **30%** (ernstig) beperkt in het dagelijks leven vanwege problemen met hun gezondheid.

Gezondheidsklachten tijdens de coronapandemie

Let op: wanneer op deze pagina over 'nu' of 'nog' wordt gesproken, wordt de periode bedoeld waarin de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen is afgenomen (najaar 2022).

Niet-specifieke gezondheidsklachten

Na ingrijpende gebeurtenissen kunnen mensen bepaalde gezondheidsklachten ontwikkelen die moeilijk te diagnosticeren zijn. Zo kan het zijn dat inwoners van Nederland ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt tijdens de coronapandemie, die gezondheidsklachten veroorzaken. De klachten kunnen meerdere organsystemen betreffen, zoals het hart- en vaatstelsel of het zenuwstelsel. De oorzaak van de klachten is vaak onbekend of onduidelijk, ook na bezoek aan een arts. In de vragenlijst is gebruik gemaakt van de 'Symptoms and Perceptions' (SaP) questionnaire om tot de onderstaande resultaten te komen.

94% van de inwoners rapporteert een of meer gezondheidsklachten in de laatste maand. **64%** heeft chronisch last van klachten (langer dan zes maanden) en **56%** heeft in het laatste jaar de huisarts bezocht voor deze klachten.

De meest genoemde klachten die langer dan zes maanden duren zijn:

- Moeheid (**26%**)
- Rugklachten (**22%**)

- Klachten aan been/heup/knie/voet (**21%**)

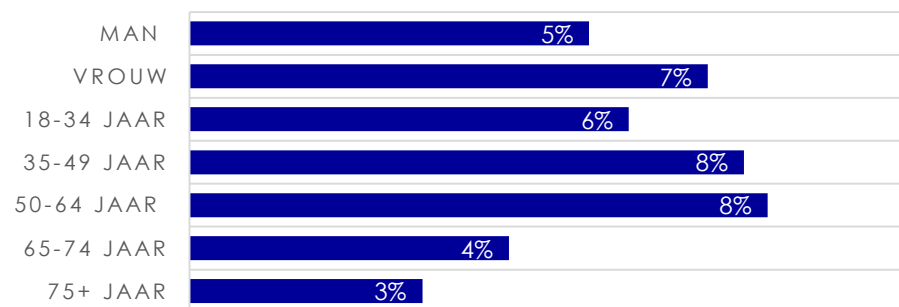

Langdurige klachten na corona-besmetting

Long covid of post-COVID refereren aan langdurige klachten nadat iemand besmet is geweest met het SARS CoV-2 virus ('coronavirus'). Als deze klachten minimaal drie maanden aanhouden, dan is er sprake van post-COVID. De klachten die mensen rapporteren zijn heel divers en gaan vaak gepaard met vermoeidheid en concentratie- en geheugenproblemen.

In Nederland heeft **9%** van de inwoners van 18 jaar en ouder nog last van klachten ten gevolge van een besmetting met het coronavirus. **6%** van de inwoners van 18 jaar en ouder heeft nog last van langdurige klachten (meer dan drie maanden) na een coronabesmetting.

Meer dan 3 maanden geleden besmet met het coronavirus en nu nog last van klachten

Inwoners die langer dan drie maanden geleden besmet zijn geweest en nu nog last hebben van klachten zijn vaker in de leeftijd van 18-34 jaar en 50-64 jaar.

Gevolgen coronaperiode

Twee jaar lang was Nederland in de greep van het coronavirus. Om verspreiding van het virus tegen te gaan, werden van maart 2020 tot maart 2022 maatregelen genomen zoals lockdowns en anderhalve meter afstand. Ook waren er mensen die in quarantaine moesten, in het ziekenhuis belandden of overleden. Sommige gebeurtenissen zijn zo heftig dat ze kunnen leiden tot een posttraumatische stressstoornis ([PTSS](#)). Met de PTSS Checklist (PCL-5) is gekeken hoeveel mensen symptomen hebben van PTSS. In zulke gevallen kan hulp en ondersteuning nodig zijn. In de coronaperiode stond de zorg onder grote druk en werd sommige zorg uitgesteld. Een deel van deze zorg moet nog worden ingehaald.

Let op: wanneer hieronder over 'nu' of 'nog' wordt gesproken, wordt de periode bedoeld waarin de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen is afgenomen (najaar 2022).

Positieve en negatieve gevolgen

In Nederland ervaren inwoners van 18 jaar en ouder nog zowel positieve als negatieve gevolgen van de coronaperiode.

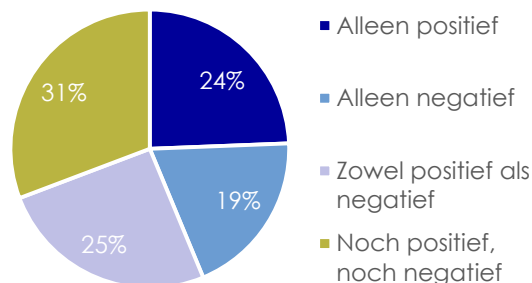
Top 3 **Positieve** gevolgen:

1. Thuiswerken of thuisonderwijs volgen (**18%**)
2. Meer rust (**15%**)
3. Betere balans tussen werk/studie en privé (**14%**)

Top 3 **Negatieve** gevolgen:

1. Minder contact met familie of vrienden (**15%**)
2. Ik beweeg minder (**11%**)
3. Ik zit minder goed in mijn vel (**9%**)

Ervaren gevolgen van coronaperiode

Heftige gebeurtenissen

69% van de inwoners maakte in de coronaperiode een heftige gebeurtenis mee. **30%** van de inwoners heeft daar nog last van. **4%** van de inwoners heeft er nog zoveel last van dat ze een verhoogd risico hebben op PTSS.

Een deel van de heftige gebeurtenissen die men meemaakte in de coronaperiode, had te maken met het virus en de maatregelen. **59%** van de inwoners maakte een heftige *coronagerelateerde* gebeurtenis mee. **20%** heeft daar nog last van, vooral van het meemaken van:

1. Angst voor zichzelf of naaste om corona te krijgen (**14%**)
2. Door de coronamaatregelen geen afscheid kunnen nemen van iemand die is overleden (**5%**)
3. Het overlijden van een naaste aan corona (**4%**)

2% van de inwoners heeft een verhoogd risico op PTSS door het meemaken van een heftige coronagerelateerde gebeurtenis.

Uitgestelde zorg

12% van de inwoners had tijdens de coronaperiode zorg nodig van bijvoorbeeld de huisarts of psycholoog, maar ontving die zorg niet of pas later. **3%** van de inwoners heeft de zorg nog niet ontvangen, maar deze wel nodig.

3% van de inwoners die tijdens de coronaperiode te maken had met uitgestelde zorg, ervaart daar nu nog negatieve gevolgen van, zoals (meer) klachten of stress.

Overgewicht, sport en bewegen

Overgewicht (BMI van 25 of hoger) is na roken de belangrijkste oorzaak van ziekten in Nederland volgens het [Nationaal Preventieakkoord](#). Het terugdringen van overgewicht is niet voor niets een van de speerpunten van dit akkoord. Het streven is dat het percentage volwassenen met overgewicht in 2040 is gedaald van 49% naar 38%. Om dat te bereiken wordt onder meer ingezet op het stimuleren van sporten en bewegen. In 2040 moet 75% van de Nederlanders voldoen aan de Beweegrichtlijn (t.o.v. 47% in 2017). Deze richtlijn geeft aan hoeveel beweging nodig is voor een goede gezondheid.

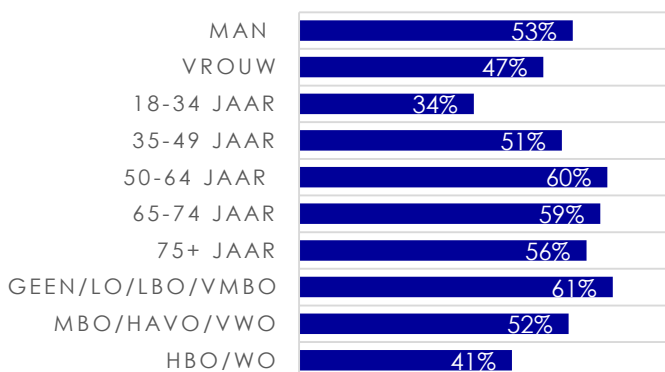
Nederlandse Beweegrichtlijn

- Beweeg minstens 150 minuten per week matig intensief;
- Doe minstens twee keer per week spier- en botversterkende oefeningen;
- Voor ouderen: combineer dit met balansoefeningen.

Overgewicht

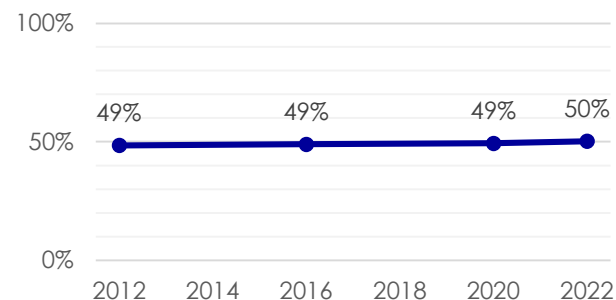
In Nederland heeft **50%** van de inwoners van 18 jaar en ouder overgewicht: **35%** matig overgewicht en **16%** ernstig overgewicht.

Heeft Overgewicht (BMI $\geq$ 25)

Overgewicht komt vaker voor bij mannen, 50-plussers en inwoners zonder hbo of wo opleiding. Sinds 2012 is het percentage inwoners met overgewicht vrijwel gelijk gebleven.

Heeft overgewicht (BMI $\geq$ 25)

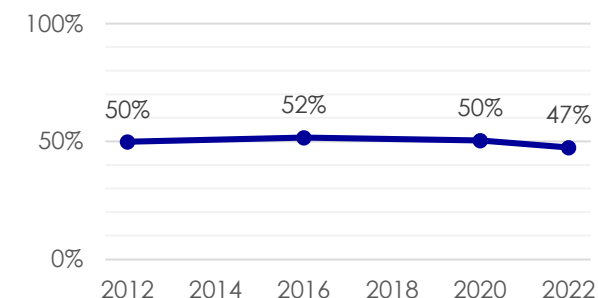

Bewegen

Het beweeggedrag is gemeten met de SQUASH-vragenlijst. **47%** van de inwoners voldoet aan de Nederlandse Beweegrichtlijn. 18- t/m 64-jarigen en hoogopgeleiden voldoen vaker aan de beweegrichtlijn. Het percentage inwoners dat voldoende beweegt, is ten opzichte van 2020 gedaald.

Voldoet aan beweegrichtlijn

Wekelijks sporten

54% van de inwoners sport minstens één keer per week. In 2020 was dit nog 51%. Hoewel er dus een daling te zien is in het aandeel mensen dat voldoet aan de beweegrichtlijn, neemt het aandeel wekelijkse sporters toe.

Alcoholgebruik en roken

Speerpunten

Samen met overgewicht zijn problematisch alcoholgebruik en roken de speerpunten van het Nationaal Preventieakkoord. Het doel is om in 2040 een rookvrije generatie te hebben en overmatig alcoholgebruik te verminderen van 8,8% naar 5%.

Alcoholrichtlijn Gezondheidsraad 2015

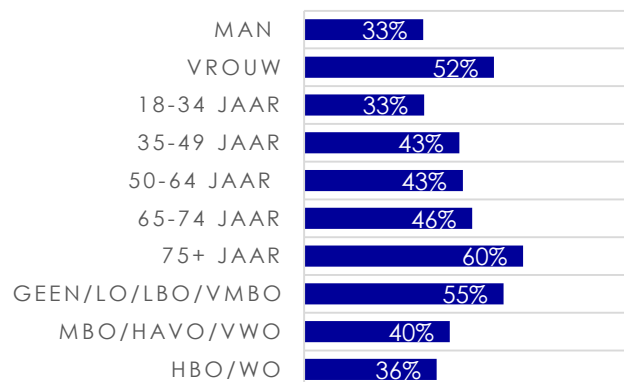
De Gezondheidsraad adviseert volwassenen van 18 jaar en ouder om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één glas per dag. Dit advies richt zich op het voorkomen van chronische ziekten. Naast deze richtlijn zijn er ook definities van 'overmatig alcoholgebruik' [meer dan 14 glazen (vrouwen) of 21 glazen (mannen) alcohol per week] en 'zwaar drinken', [minstens één keer per week ten minste 4 glazen (vrouwen) of 6 glazen (mannen) alcohol op een dag].

Alcoholgebruik

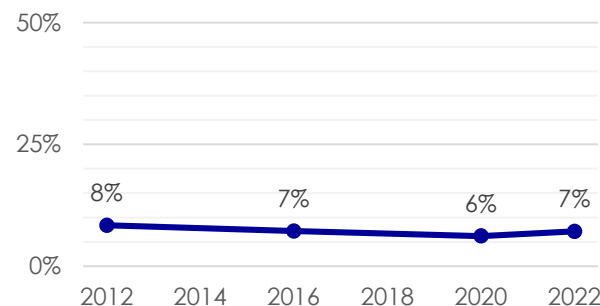
42% van de inwoners van 18 jaar en ouder drinkt niet meer dan één glas alcohol per dag en voldoet hiermee aan de huidige richtlijn.

Drinkt niet of max 1 glas per dag

In Nederland is **7%** van de inwoners een 'overmatige drinker' en **10%** een 'zware drinker'.

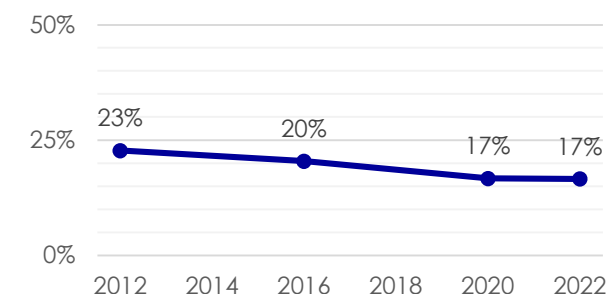
Overmatige drinker

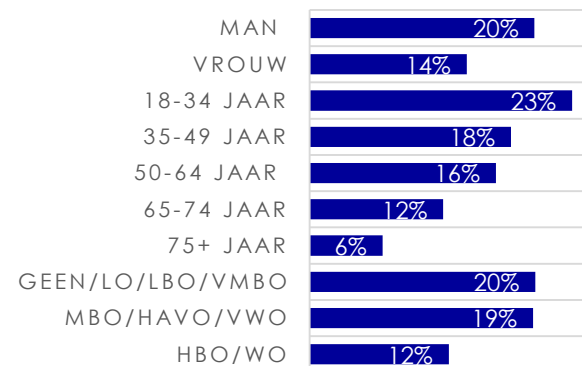
Roken

17% van de inwoners van Nederland rookt tabak. Dit is gelijk gebleven ten opzichte van 2020. In de jaren ervoor was er sprake van een daling. Over het algemeen roken er meer mannen. Ook roken er meer mensen zonder opleiding of met een lo, lbo en vmbo opleiding.

Roker

Roker

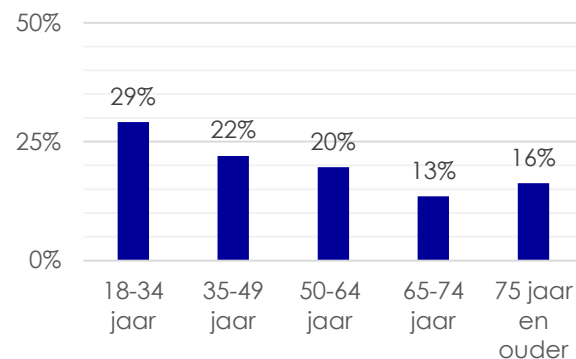
Mentale gezondheid

In de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 is extra aandacht gekomen voor de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen. En al eerder is in 2017 is begonnen met het [Meerjarenprogramma Depressiepreventie](#). Onze regering wil ook het Preventieakkoord uitbreiden met 'mentale weerbaarheid'. Mentale gezondheid is een van de thema's in Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Aan het begin van de coronaperiode werd duidelijk dat de pandemie invloed heeft op de mentale gezondheid van mensen. Hieronder wordt ingegaan op enkele specifieke aspecten hiervan.

Psychische klachten

Psychische klachten zijn gemeten met de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). Bij een score van 60 of lager op dit instrument, spreken we van psychische klachten. In Nederland heeft **21%** van de inwoners van 18 jaar en ouder psychische klachten ervaren in de laatste vier weken. Vooral volwassenen tot 35 jaar hebben psychische klachten. Vrouwen hebben vaker psychische klachten dan mannen.

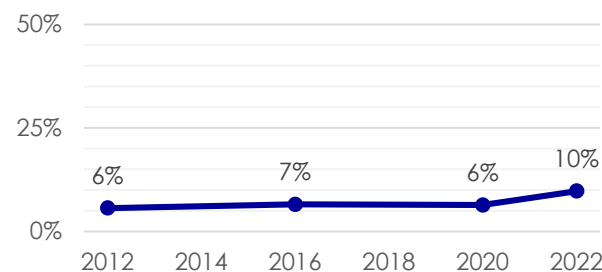
Heeft psychische klachten

Angst en depressie

Voor het vaststellen van een risico op een angststoornis of depressie is gebruik gemaakt van de Kessler-10 vragenlijst. **10%** van de inwoners van Nederland heeft een hoog risico op een angststoornis of depressie. In 2022 is dit percentage gestegen ten opzichte van 2020.

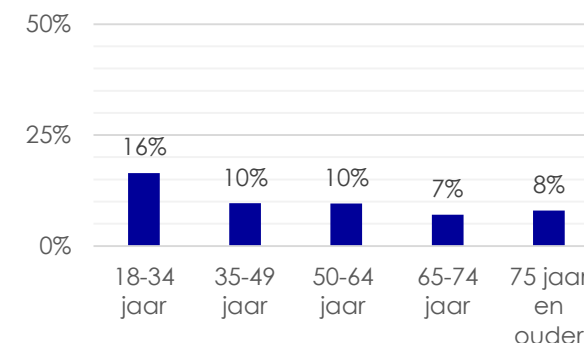
Heeft een hoog risico op een angststoornis of depressie

Suicidegedachten

Suicide is het opzettelijk een einde maken aan het eigen leven. Suicide wordt ook wel zelfdoding genoemd. In de laatste twaalf maanden heeft **11%** van de inwoners van Nederland een enkele keer of zelfs vaak, serieus nagedacht over suicide. Bij 18-34-jarigen komen deze gedachten vaker voor dan bij 65-plussers. Suicidegedachten leiden niet altijd tot suïcidepogingen. Bij mannen komt zelfdoding vaker voor dan bij vrouwen.

Heeft het laatste jaar er serieus over gedacht een eind te maken aan eigen leven

Stress en veerkracht

Stress

Iedereen ervaart weleens stress. Acute stress zorgt ervoor dat we zo goed mogelijk kunnen functioneren in een spannende situatie. Als men langdurig stress heeft kan dit echter leiden tot psychische klachten of een burn-out.

Veerkracht

Veerkracht laat zien hoe iemand zich aanpast aan de uitdagingen van het leven. Veerkracht is een nieuw speerpunt in beleid en sluit aan bij het concept Positieve Gezondheid. Om dit te meten is gebruik gemaakt van de Vita-16. Iemands veerkracht kan laag zijn, gemiddeld of hoog. Veerkrachtige mensen vinden het minder moeilijk om zich door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan en veren na een moeilijke periode meestal snel en gemakkelijk weer terug.

Stress

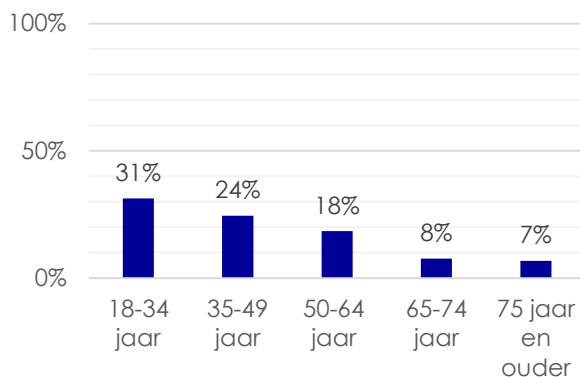
In Nederland ervaart **21%** van de inwoners van 18 jaar en ouder (heel) veel stress. In 2020 was dit nog 18%.

Indien (heel) veel stress wordt ervaren, is dat met name aan de volgende bronnen te wijten:

1. Werk
2. Geldzaken
3. Gezondheid
4. Familie of vrienden
5. Wonen

Er is een duidelijk verband tussen leeftijd en stress: volwassenen in de leeftijd 18-34 jaar ervaren het meest stress.

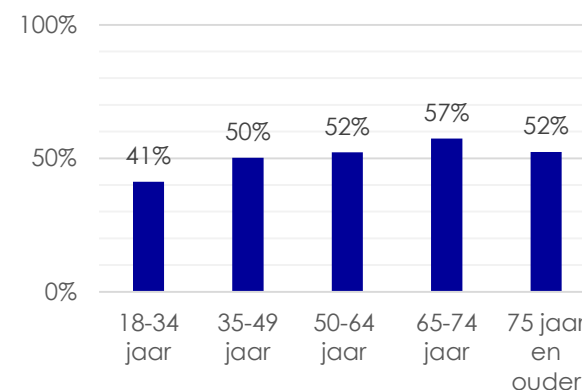
Heeft de afgelopen 4 weken (heel) veel stress ervaren

Veerkracht

17% van de inwoners heeft een lage veerkracht. **50%** heeft een hoge veerkracht. Weinig veerkracht komt vaker voor bij 18-34-jarigen, inwoners zonder opleiding of een lo, lbo en vmbo opleiding, en mensen met moeite met rondkomen.

(Zeer) hoge veerkracht

Eenzaamheid en emotionele steun

Eenzaamheid

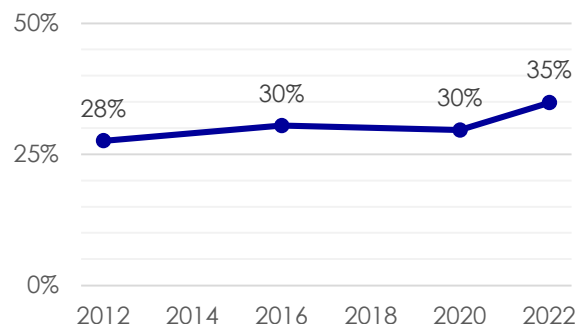

Sinds enkele jaren is 'Eén tegen eenzaamheid' een landelijke coalitie om eenzaamheid te verminderen. Vaak wordt dit ook opgepakt op lokaal niveau en het is ook een van de thema's binnen GALA.

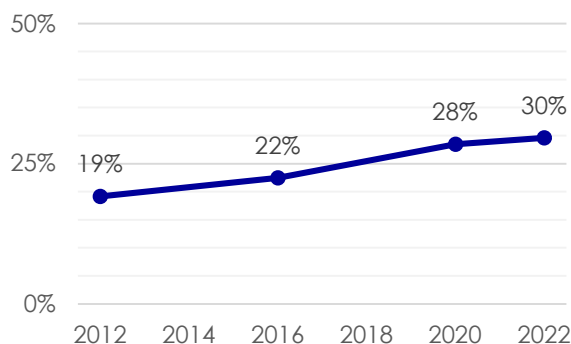
De 11-itemschaal van De Jong-Gierveld wordt gebruikt voor het bepalen van eenzaamheid. Eenzaamheid komt veel voor. In Nederland voelt **49%** van de inwoners van 18 jaar en ouder zich matig tot (zeer) sterk eenzaam. Eenzaamheid verschilt niet veel naar leeftijd, maar komt bij 18-34-jarigen en bij 75-plussers het vaakst voor. In 2022 waren meer mensen eenzaam dan in 2020. Er was vooral een toename zichtbaar in (zeer) sterke eenzaamheid.

Binnen eenzaamheid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid betreft onvoldoende contacten met andere personen in de naaste omgeving, emotionele eenzaamheid gaat over het gemis van een intieme band. **35%** is sociaal eenzaam. **30%** is emotioneel eenzaam. Vooral de sociale eenzaamheid nam toe ten opzichte van 2020. Voor emotionele eenzaamheid is al jaren sprake van een stijgende trend.

Sociaal eenzaam

Emotioneel eenzaam

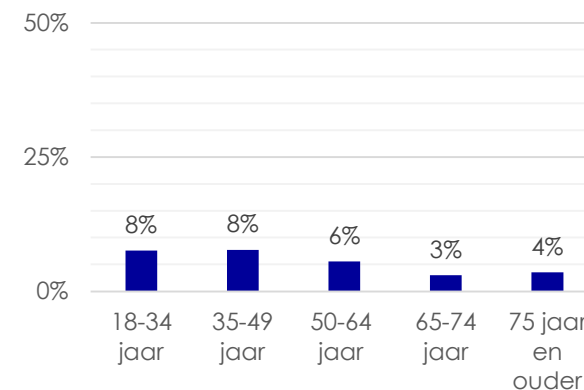

Emotionele steun

Bij emotionele steun gaat het onder meer om een steuntje in de rug krijgen of om goede raad of troost in geval van problemen. Of men emotionele steun mist, is bepaald met de acht vragen van de Sociale Steun Lijst (SSL-D).

Van de inwoners in Nederland mist **6%** emotionele steun. Het valt op dat dit percentage bij 18-34-jarigen hoger ligt dan bij 65-plussers. Vrouwen missen vaker emotionele steun dan mannen.

Mist emotionele steun

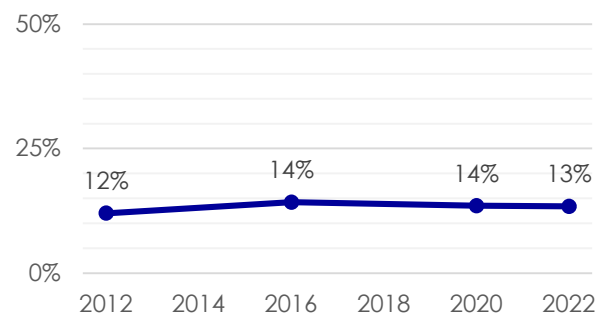
Mantelzorg of vrijwilligerswerk

In het GALA is het versterken van de sociale basis een thema. Hieronder valt het versterken van de informele zorg door middel van extra ondersteuning voor mantelzorgers. Mantelzorg is de zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Dit kan een partner, kind of vriend zijn. Iemand is mantelzorger als de zorg minimaal drie maanden duurt of als degene zorg biedt voor minimaal acht uur per week. Mantelzorg is niet betaald. Mantelzorg bestaat onder andere uit het doen van het huishouden, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer en het regelen van geldzaken.

Mantelzorg geven

In Nederland is **13%** van de inwoners van 18 jaar en ouder mantelzorger. Mantelzorgers zijn vaker vrouwen en 50-plussers. Ten opzichte van 2020 is het percentage mantelzorgers in Nederland vrijwel gelijk gebleven.

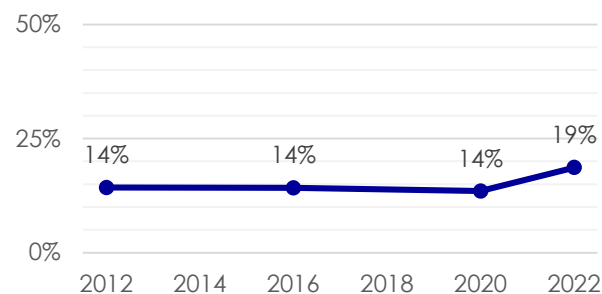
Mantelzorger (minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week)

Zwaarbelaste mantelzorgers

Intensief en langdurig zorgen kan als zwaar worden ervaren. Van de mantelzorgers in Nederland voelt **19%** zich zwaar tot overbelast. Hierbij is sprake van een toename ten opzichte van 2020. Meer vrouwen voelen zich zwaar belast tot overbelast.

Tamelijk zwaar, zeer zwaar tot overbelast als mantelzorger (% van de mantelzorgers)

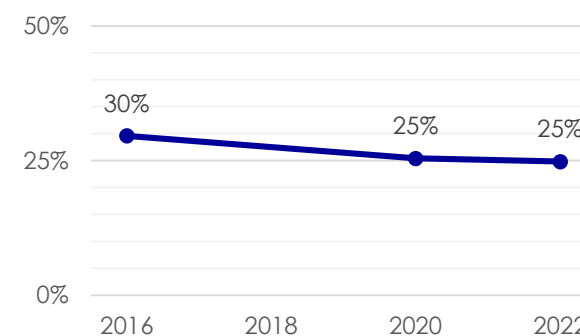

Vrijwilligerswerk

25% van de inwoners van Nederland doet vrijwilligerswerk. Meer mannen en 65-plussers doen vrijwilligerswerk.

De daling in het aandeel vrijwilligers die is ingezet tussen 2016 en 2020 - mogelijk deels te wijten aan de coronalockdowns -, heeft na 2020 niet doorgezet.

Doet vrijwilligerswerk

Inkomen en rondkomen

De inflatie in 2022 was de hoogste sinds 1975. In 2022 waren consumentengoederen en diensten gemiddeld 10,2% duurder dan een jaar eerder ([CBS](#)). Hoewel de inflatie in de loop van het jaar verbreedde naar producten zoals voeding, droeg vooral de snelle prijsstijging van energie bij aan de hoge inflatie in 2022. Steeds meer mensen hebben moeite met rondkomen.

Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat iemand volgens de overheid nodig heeft om in het levensonderhoud te voorzien. Op 1 januari 2022 was dit bedrag € 1.091 per maand voor alleenstaanden en € 1.560 per maand voor gehuwden ([Rijksoverheid](#)).

Voor toeslagen en gemeentelijke regelingen wordt vaak een grens gehanteerd van bijvoorbeeld 120% van het sociaal minimum. De gegevens over inkomen zijn niet uitgevraagd in de vragenlijst, maar aangeleverd door het CBS.

De indicator voor 'moeite met rondkomen' is een subjectieve maat. Aan respondenten is gevraagd om aan te geven in hoeverre zij goed kunnen rondkomen van het inkomen van hun huishouden. Wel is er sprake van een verband tussen inkomen en moeite met rondkomen.

Voor mensen die moeite met rondkomen ervaren, geldt dat zij op veel gezondheidsmaten slechter scoren dan de mensen die geen moeite met rondkomen ervaren.

Inkomen

In Nederland heeft **8%** van de inwoners van 18 jaar en ouder een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Ten opzichte van 2020 is het percentage inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum vrijwel gelijk gebleven.

Moeite met rondkomen

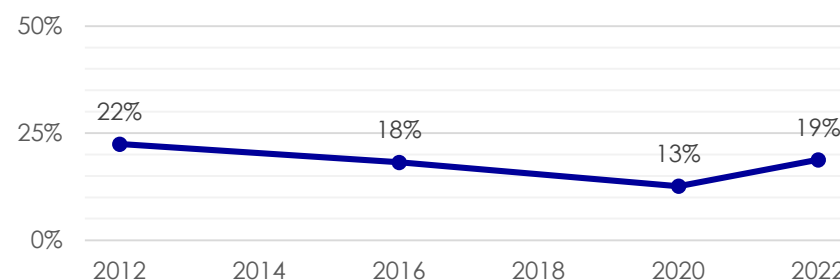
19% van de inwoners van Nederland heeft enige tot grote moeite met rondkomen. 18-64-jarigen en vrouwen hebben vaker moeite met rondkomen.

Ten opzichte van 2020 is het percentage inwoners dat moeite heeft met rondkomen gestegen. Dit gold voor alle inkomenskwintielen. Zowel mensen met een laag inkomen als mensen met een hoog inkomen gaven in 2022 vaker aan moeite met rondkomen te ervaren.

Inwoners met moeite met rondkomen ervaren hun gezondheid minder vaak als goed en ervaren ook vaker mentale problemen, eenzaamheid, etc.

Moeite met rondkomen

Achtergrond- kenmerken

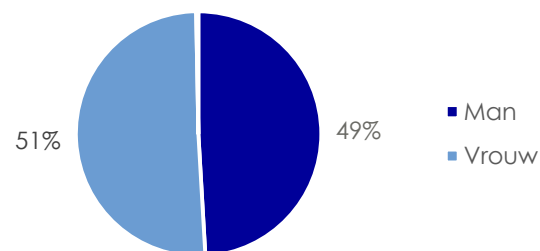
Deelnemers

In Nederland deden bijna 365.000 mensen mee aan de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Dit is een respons van **34%**. Voor het begrip van de onderzoeksresultaten is het goed om te weten wie er hebben meegedaan aan het onderzoek.

Gender

Na weging van de onderzoeksresultaten (een correctiemethode bij kwantitatief onderzoek) bestond bijna de helft van de deelnemers uit man en de helft uit vrouw. Een heel klein deel identificeert zich als non-binair of anders.

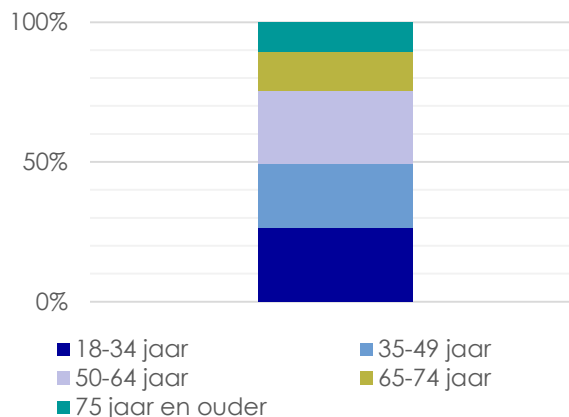
Gender deelnemers

Leeftijdverdeling

De groep 18-34-jarigen is na weging het grootst in Nederland.

Leeftijdverdeling deelnemers

Opleidingsniveau

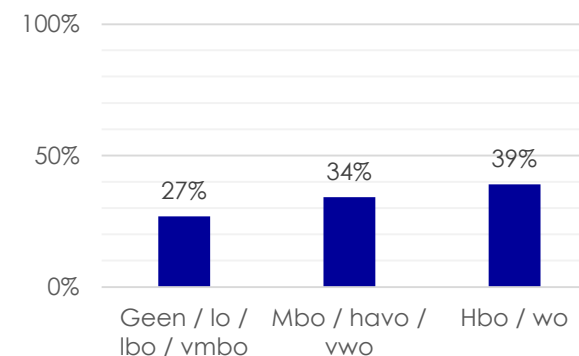
Een van de kenmerken die iets zegt over de sociaaleconomische positie van de respondenten, is het opleidingsniveau. Dit kenmerk laat regelmatig een verband zien met gezondheidssuitkomsten.

Het opleidingsniveau is gemeten door te vragen naar de hoogst afgeronde opleiding:

- Geen opleiding, lager onderwijs, lbo, vmbo
- Mbo, havo, vwo
- Hbo, wo

Onder de gewogen deelnemers heeft **27%** geen opleiding, lager onderwijs, lbo of vmbo. **34%** heeft een mbo-, havo- of vwo-diploma en **39%** is in het bezit van een hbo- of wo-diploma.

Opleidingsniveau deelnemers

Kernboodschappen

- Minder mensen voelen zich gezond. Het percentage inwoners dat de gezondheid als (zeer) goed ervaart, daalde tussen 2020 en 2022 van 79% naar 70%. In 2020 lag dit percentage juist relatief hoog ten opzichte van eerdere jaren.
- Er zijn grote verschillen zichtbaar tussen groepen inwoners. In het algemeen gaat het vooral minder goed met mensen die moeite hebben om rond te komen en inwoners met geen onderwijs, lager onderwijs, lbo of vmbo.
- Mensen met moeite met rondkomen, hebben dus vaker een minder goede gezondheid. Tegelijkertijd nam het aandeel mensen dat moeite ervaart om rond te komen, toe tussen 2020 en 2022.
- Met de mentale gezondheid gaat het niet zo goed. Meer mensen voelden zich in 2022 eenzaam dan in 2020. Ook steeg het risico op het ontwikkelen van een angststoornis of depressie en nam het aandeel mensen dat (heel) veel stress ervaart, toe. Dat het slechter gaat met de mentale gezondheid geldt voor alle leeftijden, maar vooral voor 18-34 jarigen.
- De gevolgen van de coronaperiode uitten zich op verschillende manieren. Een klein deel van de mensen hield posttraumatische stressklachten over aan een ingrijpende gebeurtenis tijdens de coronaperiode. Anderen hadden te maken met uitgestelde zorg of langdurige klachten na een coronabesmetting. Al met al liet de coronaperiode zowel positieve als negatieve sporen na. Denk aan een betere werk-privébalans, maar ook minder contact met familie en vrienden.

Contact

Heeft u vragen over het onderzoek of hulp nodig bij de duiding van de cijfers? Neem dan contact op met Team Gezondheidsmonitors via gezondheidsmonitors@ggdghor.nl.

Uitgave: GGD GHOR Nederland.
Auteurs: Team Gezondheidsmonitors.
Datum: 11 december 2023.

Het overnemen van gegevens uit deze publicatie is toegestaan met bronvermelding: Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en, CBS en RIVM.

Meer cijfers en publicaties over de gezondheid van de inwoners zijn te vinden op www.monitorgezondheid.nl.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Wetzijn en Sport

